

УДК 687.016:7.072.2

**РОЗРОБКА НОВИХ ФОРМ ОДЯГУ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ
СТИЛЬОВИХ НАПРАВЛЕНЬ У МИСТЕЦТВІ**

М. Л. ДОВГАНЬ, Л. М. ГАЙДУК, М.В. КОЛОСНІЧЕНКО

Київський національний університет технологій і дизайну

У статті розглянуто методи дизайн-проектування одягу, використання яких дозволяє розробляти суттєво нові форми одягу. Виявлення особливостей нового одягу, що проектується в досліджуваній період, розглянуто паралельно у двох напрямках: з позицій формотворчих змін і пошуків модних форм, та актуальності вибору і розробки творчої концепції проектування. Фактором, який об'єднує данні спрямувань дослідження, постає процес стилеутворення мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ ст., що відображає специфічні ознаки художньо-образних вирішень костюма

В сучасних умовах одяг сприймається як принципово нова сфера творчої діяльності, до якої останнім часом значно зріс інтерес суспільства.

Кінець ХХ ст. синтезував особливий вид мистецтва – дизайн одягу на основі індивідуально-ексклюзивного (haute couture), масового (pret-a-porter) та авангардного мистецтва костюму на засадах єдиних вимог дизайн-діяльності, для якої характерним є активний пошук нових форм одягу та формотворчих методів тощо. Спостерігається тенденція до узагальненості вимог щодо його призначення, звертаючи більше уваги на надання костюму художньо-образних якостей. Зростаюча виразність і масова розповсюдженість дизайн-діяльності призводить до реорганізації сучасного мистецтва [1].

Важливою характеристикою сучасного мистецтва є те, що воно часто зачіпає сфери і речі, які впливають на світ. Сучасне мистецтво прагне спровокувати інтелектуальну співучасть глядача, розбудити свідомість буденності, пропонуючи радикально новий досвід осмислення світу. Саме тому вираження через предмети мистецтва глобальних проблеми екології, порушення прав людини, тероризму, війни, соціальних проблем, ВІЛ/СНІДу тощо є необхідністю.

Об'єкти та методи дослідження

Об'єктом дослідження є система «костюм – людина – середовище», яка розглядає об'єкт проектування як систему взаємопов'язаних матеріально-функціональних і соціокультурних елементів. Такий підхід потребує встановлення чітких функціональних зв'язків між середовищем, його елементами та процесами, які створюються спільно з людиною. Результатом такого проектування є побудова системного об'єкту.

Метою наукової роботи є створення сучасного жіночого одягу з використанням елементів сучасного мистецтва на основі формування нових завдань у проектуванні одягу та нових технологічних рішень, а також розробки нового методу сучасного Art мистецтва при виконанні портретного малюнку на одязі. Дослідження проводилися за допомогою таких сучасних методів проектування як трансформація, безрозмірний одяг і модульне розгортання, які належать до комбінаторних методів формоутворення і базуються на пошуку, дослідженні та застосуванні закономірностей варіантної змінності просторових, конструктивних, функціональних і графічних структур.

Постановка завдання

Сучасне мистецтво в умовах постмодерного суспільства обумовлює зростання ролі культури та мистецтва як найважливіших механізмів саморозвитку та самопізнання людини в її взаємодії з

навколишнім світом. Враховуючи, що цінності людини формуються насамперед середовищем, в якому вона живе, яке безпосередньо впливає на життєвий досвід і через нього змінює стиль життя, призводить до подальшої зміни позицій, переконань індивіда.

Художньо-творча діяльність людини розгортається в різноманітних формах, які називають видами мистецтва, його родами та жанрами. Велика кількість і різноманітність цих форм можуть показатися хаотичним нагромадженням, насправді ж вони є закономірно організованою системою видових, родових, жанрових форм [3]. На рис. 1 наведено структурну схему видів мистецтв.

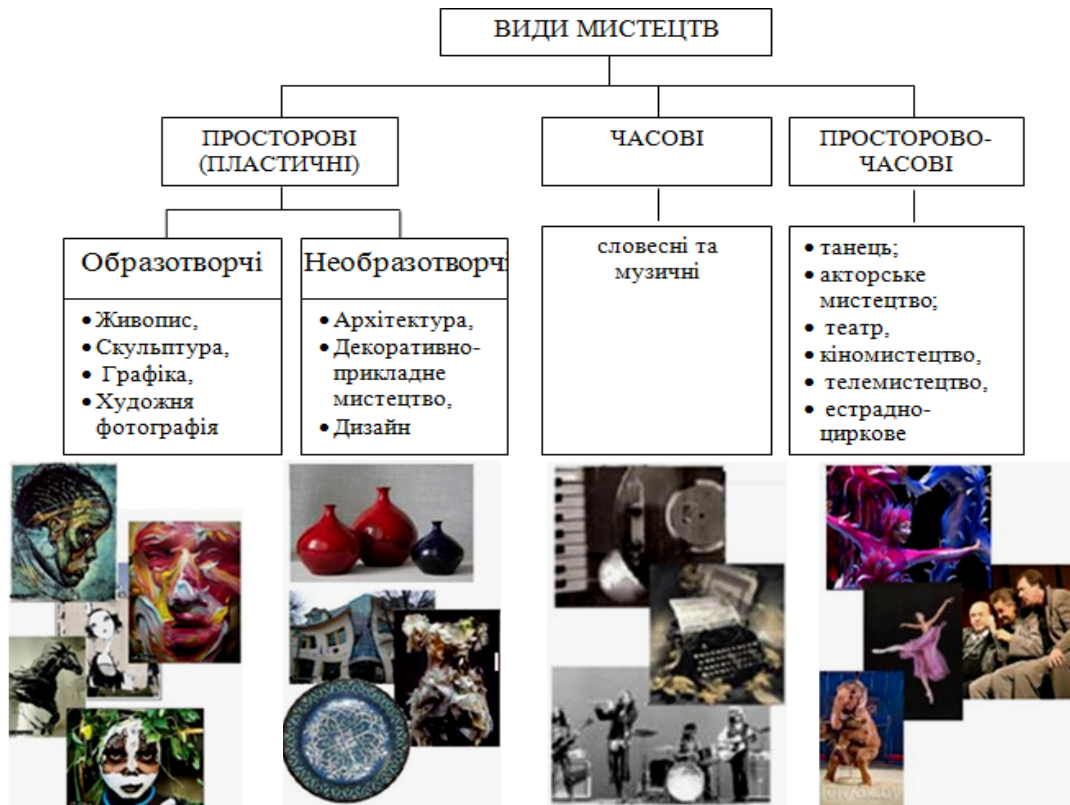

Рис. 1. Структурна схема видів мистецтв

Формоутворення сучасного одягу належить до першооснов всієї діяльності після вибору проектної концепції. Мистецтво формоутворення костюму другої половини ХХ ст. розвивається в межах загальних тенденцій постмодернізму. Тектонічні закономірності костюму повторюють загальні закономірності формотворення у пластичних мистецтвах, але має специфічні особливості, які проявляються перш за все в тому, що форма костюму не існує сама по собі, як самостійна об'ємно-просторова структура, а складає з тілом людини єдину систему «фігура - костюм» [2].

Постмодернізм свідомо орієнтується на еkleктичність, мозаїчність, пародійне переосмислення традиції, суміш класики і авангарду, високого і низького, масового і елітарного [3].

Проблема творчої концепції (основна ідея, смислова спрямованість цілей і задач проектування) займає центральне місце в проблематиці сучасного дизайну. Концептуальність є спільною творчою установкою, яка складає суть проектної культури. Зміст і характер творчої концепції пов'язані не лише з індивідуальним світобаченням автора, але і з основними тенденціями розвитку проектної культури та суспільства в цілому. Концепції в дизайні, як правило, відображають

важливі проблеми, які хвилюють людину та суспільство у визначену епоху. Дизайн спрямований орієнтуватися на потреби людей і вносити свій внесок у вирішення їх проблем. В іншому випадку він позбавляється гуманістичного сенсу свого існування в культурі [4].

На сьогодні, актуальність соціальних проблем досягла апогею. За останніх 10 - 15 років кількість дітей, які більшу частину часу, в тому числі й нічного, перебувають на вулиці, набула значного масштабу. Соціальна проблема, яка узагальнено визначено поняттям «діти вулиць», існує в багатьох країнах світу, в тому числі з високим рівнем соціально-економічного розвитку (рис. 2). Це характеризує явище дитячої безпритульності як складне й неоднозначне.

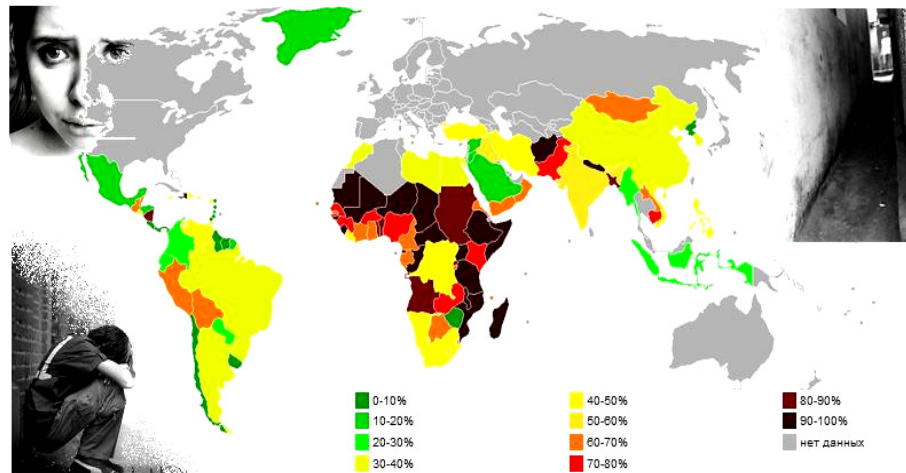

Рис. 2. Стан безпритульності в різних країнах Світу у відсотковому відношенні
(по даним ООН на 2008 рік)

За основу творчої концепції взято гостру соціальну проблему всього Світу - проблему дитячої безпритульності. Цей феномен не може залишати байдужим жодного свідомого громадянина України (рис. 3), оскільки у фізичній та моральній занедбаності дітей криється джерело небезпеки для розвитку культури, майбутнього здоров'я народу та його моральності. Основна мета розробки перспективної соціальної колекції - спровокувати інтелектуальну співучасть глядача, розбудити свідомість буденності, пропонуючи радикально новий досвід осмислення світу.

Рис. 3. Витвори мистецтв досвідчених дизайнерів-художників

Результати та їх обговорення

Спроба відобразити обрані елементи стильових напрямлень сучасного мистецтва в формах костюму, потребували певного пошуку. Серед різних аспектів вивчення форми костюма, визначено складну систему морфологічних, технологічних, матеріальних і художніх зв'язків. Аналіз механізму змін у проектуванні костюма, тобто виявлення внутрішньої взаємодії між його частинами, формує структурний рівень дослідження, вимагає певний рівень узагальнення та абстрагування, умовне вицлювання найпростіших геометричних елементів і знакових зображень. В основу розробки творчої концепції формоутворення нових форм одягу покладено принцип образотворчого мистецтва «руху форми» та «вихід об'єкта з експозиції».

Через складність форми, з метою кращого розуміння побудови та розміщення окремих деталей костюму, було розроблено ескізи об'ємно-просторової форми моделей, які виконано в сучасній-дизайн програмі 3D Max. Результат нових форм сучасного одягу з використанням сучасного мистецтва, на прикладі однієї моделі, наведено на рис. 3.

Рис. 3. Нові форми сучасного одягу з використанням елементів сучасного мистецтва

Витвори сучасного мистецтва завжди дивують своєю непередбачуваністю рішень поставленого завдання. Креативність та повна свобода у виборі матеріалу робить мистецтво безкінечним джерелом нових ідей та натхнень. Асоціативні уявлення є важливим чинником при створенні декору.

Запропоновано власний метод зображень декоративних елементів на нових формах одягу при розробці перспективної соціальної колекції одягу як прояв стильових ознак сучасного мистецтва. Зображення портретного малюнку на тканині виконано вручну, за допомогою техніки дублювання ниток для в'язання. На рис. 4 показані фрагменти декоративного оформлення сучасного жіночого одягу з колекції «Королі вулиці».

Рис. 4. Розроблені декоративні елементи

Висновки

У роботі запропоновано підходи до створення модних форм одягу із застосуванням нових прийомів та методів дизайн-проектування. Розроблено перспективну соціальну колекцію сучасного жіночого одягу з використанням елементів сучасного мистецтва на основі формування нових завдань у проектуванні одягу і нових технологічних рішень, а також розробки нового методу сучасного Art мистецтва при виконанні портретного малюнку на одязі. Дослідження проводилися за допомогою таких сучасних методів проектування як трансформація, безрозмірний одяг і модульне розгортання, які належать до комбінаторних методів формоутворення і базуються на пошуку, дослідженні та застосуванні закономірностей варіантної змінності просторових, конструктивних, функціональних і графічних структур.

В основу розробки творчої концепції формоутворення нових форм одягу покладено принцип образотворчого мистецтва «руху форми» та «вихід об'єкта з експозиції». Запропоновано власний метод зображень декоративних елементів на нових формах одягу за допомогою техніки дублювання ниток для в'язання. Основна мета розробки перспективної соціальної колекції - спровокувати інтелектуальну співучасть глядача, розбудити свідомість буденності, пропонуючи радикально новий досвід осмислення світу. Про сучасне мистецтво, як і про наш час, можна сказати словами старої китайської приказки, процитованої Ріхардом Вільгельмом: «Творчий процес - це битва небес і землі». Ще ніколи раніше краса не була так близько до жакливого. Так само наш час і наша доля, та, найчастіше, і наше мистецтво, б'ють нас по обличчю, для того, щоб кинути нас в порожнечу центру, який є центром реального життя [5].

ЛІТЕРАТУРА

1. Гусейнов Г.М., Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. Композиция костюма.– М.: Мастерство; Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2004. – 432 с.
2. Данилова О.Н., Зайцева Т.А. Архитектоника объемных форм. – Владивосток: ВГУЭС, 2002. – 15 с.
3. Ильина Т. В. Введение в искусствознание. – М.: Аст. 2003. – 208 с.
4. Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. Моделирование и художественное оформление одежды. – М.: Мастерство; Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2001. – 184 с.
5. Юнг К. Г., Э. Нойманн Психоанализ и искусство.: Рефл-бук, Ваклер, 1998. – 304 с.

Надійшла